

що поступово підвищують наявність доступу до ресурсів та інституцій, що окреслюють середовище дій бізнес-структур.

Креативні послуги складно оцінити, але їх перелік та глибина розширюється з розвитком цифрової економіки. Крім того вони виявляють стійкість до економічного тиску в часи невизначеності і є потенціалом до розвитку, особливо в умовах воєнного стану в Україні (зокрема у сфері електронної комерції). Але перспективи появи нових глобальних цифрових платформ малоймовірні, у зв'язку з тривалим воєнним конфліктом на території країни. Внутрішні інвестиційні ресурси країни обмежені, а політична підтримка цифрової галузі недостатньо потужна. Водночас, ІТ-індустрія, що активно розвивається, переважно орієнтована на надання послуг зарубіжним замовникам, а не на задоволення потреб місцевих споживачів. Крім того, існуючі компанії стикаються з перешкодами для виходу на міжнародні ринки та масштабування своєї діяльності на глобальному рівні.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т.В. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2023. 350 с.
2. Опанасюк Ю.А., Коломієць Д.В. Креативне підприємництво та управління ІТ- бізнесом. International Economic Relations and Sustainable Development: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 5-6 травня 2017 року. С. 78-79.
3. Future Work Skills 2020. URL: https://uqpn.uq.edu.au/files/203/LIBBY%20MARSHALL%20future_work_skills_2020_full_research_report_final_1.pdf.

Д-р техн. наук Погребняк А. В.

Університет митної справи та фінансів (Україна)

ОПТИМІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ЗА РАХУНОК ЇЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Використання сучасних цифрових технологій в економіці більшості розвинених країн світу вже досить давно є невід'ємною частиною державного розвитку. Тому, впровадження цифрових інновацій вже на рівні організації діяльності готельно-ресторанного бізнесу сфери послуг економіки України визначає його актуальність та важливість. Проведене дослідження з оптимізації процесів обслуговування користувачів готельно-ресторанних послуг направлене на

визначення можливих переваг та недоліків від використання готельними та ресторанними закладами напрацьованого на сьогодні досвіду (у тому числі світового) у цій сфері. Організуючи діяльність готельно-ресторанного підприємства важливо та навіть необхідно передбачати запровадження та використання інноваційних технологій протягом усього життєвого циклу окремого виду технологічного процесу, тобто, від першого до кінцевого кроків, коли вже можливо оцінити отримані результати. Співвідношення недоліків та переваг на кожному етапі технологічного циклу дозволить об'єктивно оцінити рівень оптимізації діяльності закладу у цілому.

Першим організаційним кроком із використання переваг цифровізації діяльності доцільним буде розширення можливостей реєстрації та виїзду гостей онлайн чи надання онлайн послуг із замовлення місць клієнтам ресторанів. Значного покращення обслуговування можна досягти, надаючи потенційним користувачам послуг використовувати можливості особистих сайтів закладів та мобільних додатків, за допомогою яких клієнт значно заощадить не тільки свій час, але і робочий час обслуговуючого персоналу закладу. Цифровізація надання послуг дозволяє також значно розширити обсяг пропозицій готелів та ресторанів, якими можуть скористатися споживачі, створюючи базу даних, тобто історію замовлень, за допомогою особистих кабінетів та забезпечуючи зворотній зв'язок із обслуговуючим закладом. Готельні та ресторани заклади можуть враховувати персоналізований підхід, пропонуючи персоналізовані пропозиції з урахуванням попередніх замовлень клієнтів. Значної оптимізації сервісу можна досягти, використовуючи можливості технологію штучного інтелекту. Автоматизація чат-ботів дозволяє надавати максимально необхідну інформацію за запитами, що дозволяє закладам прогнозувати їх для оптимізації своєї діяльності.

Разом із наявними перевагами цифрових інновацій безсумнівно треба враховувати існуючі виклики, недоліки, що можуть загрожувати безпеці та захисту конфіденційної інформації щодо користувачів даних послуг і повинні завжди бути актуальними і першочерговими для власників, персоналу готельно-ресторанного бізнесу. Безсумнівно, кібербезпековий підхід потребує вкладання значних ресурсів у спеціальне навчання та впровадження системи цифровізації. Необхідність інвестування у потрібну інфраструктуру, програмне забезпечення, розробку мобільних

додатків, якісне програмне обслуговування може бути значним викликом для фінансової безпеки готельно-ресторанного бізнесу. Окремо треба підкреслити переваги цифровізації діяльності закладів сфери послуг щодо раціоналізації технологічних операцій, оптимізації витрат та, як наслідок, збільшення прибутків.

Список використаних джерел:

1. Готельний та ресторанный бізнес: технології та інновації : монографія / під ред. І. Петрова. Київ: Видавництво Університету «Україна», 2020. 200 с.
2. Данилов Ю., Горбунов О., Шаповал В. та ін. Менеджмент готельно-ресторанної галузі : підручник. Київ: Альфа-Книга, 2018. 352 с.
3. Яцкова О. Використання цифрових технологій у готельному бізнесі України. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 58-63.
4. Павленко О.М. Технологічні інновації в ресторанному бізнесі України: вплив на обслуговування та ефективність. *Науковий вісник НУХТ*. 2021. Т. 24, № 2. С. 58-67.

Пурсакова І. Д.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РИНОК ПРАЦІ ІТ-ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Гнучкість, мобільність та адаптування до віддаленої праці допомогла ІТ-галузі краще за інших перенести пандемію COVID-19. Після початку повномасштабного вторгнення сподівання на цей сектор були позитивними, й це справді спочатку було так. Згідно опитувань керівників більшості українських ІТ-компаній у 2022 році 78% вважали стан сектору цілком здоровим, а вже у 2023 році цей показник зменшився, і 43% вважали нездорову тенденцію розвитку [1]. Ринок стиснувся вже на початку 2023 року. Кількість вакансій почала знижуватись, а попит на шукаючих роботу ІТ-спеціалістів – збільшуватись (рис. 1).

Причина такої динаміки криється у змінах на ринку освіти в Україні щодо підготовки спеціалістів ІТ-галузі для праці, а точніше збільшення просування неформальної освіти ІТ для отримання певних навичок у цій сфері. Формальна освіта, котра надається у вищих навчальних закладах країни-низька, у порівнянні з європейськими країнами. Це обумовлюється погіршенням соціально-економічного стану здобувача освіти, пасивністю у відстоюванні прав на більш якісне